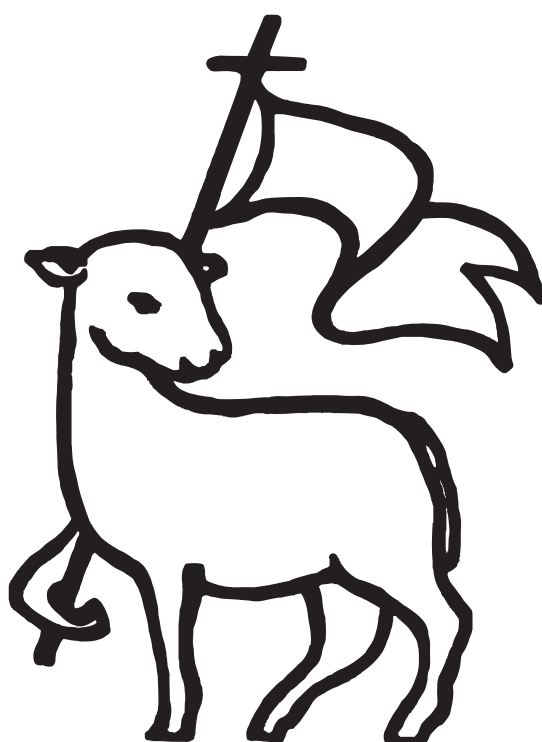

Nové Bratrské Listy

ROČNÍK XI

4/2009

*Budete požehnáním, až vás zachráním. Nebojte se!
Jednejte rozhodně.*

(Za 8,13)

obsah

kázání

Mé oči viděly tvé spasení (*J. Polma*) 87

biblické studie

O pokoji (*L. Rejchrt*) 90

dějiny

Moravané v Obnovené Jednotě
(*E. Štěříková*) 92

z církví doma i ve světě

změny ve vedení církvi 94

církve a kodaňská jednání 97

obchody a neděle v Německu 100

unitas fratrum (red)

Provincie v r. 2009 101

Nikaragua 101

Honduras 103

Kostarika 104

naš seniorát

Návštěva z Nikaraguy (*J. Polma*) 105

Setkání sester-Neudietendorf
(*L. Bernardová*) 107

Železný Brod (*J. Polma*) 108

SMOS v Drážďanech (*A. Halamová*) 110

knihy

(*jhjr*) 110

ráj srdce

Betlémské drama

(*připravuje M. Matouš*)

Nové Bratrské Listy

11. ročník (2009)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR
při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

tel: 224 941 870

e-mail: uf.praga@centrum.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milí čtenáři,

jedenáctý ročník našeho časopisu se uzavírá ve dnech, kdy uprostřed adventu jednají představitelé světové politiky v dánském hlavním městě o tom, jak moc nám záleží na tom, aby se život na naší planetě nezhoršoval a neničil kvůli naší nenasytlosti a sobectví.

Chmurné výhledy odborníků, jak se podmínky pro život na naší planetě mohou v příštích desetiletích dramaticky zhoršit, jsou popírány jinými, kteří tvrdí, že nejde o nic dramatického a že se to vyřeší. Ti druzí bývají až příliš často placeni velkými průmyslovými a obchodními společnostmi.

Do této situace vstupuje církev se zvěstí o Bohu, který se neváhal vydat do chudoby a nebezpečí, aby pomohl potřebným. Není to samo o sobě dost výmluvné? A bylo by to ještě mnohem výmluvnější, kdyby křesťané v souladu se svou zvěstí i důsledně jednali.

Nemusí to být převratné činy, v tomto čísle najdete náměty třeba k nedělnímu klidu (nakupovat v neděli znamená dát za pravdu těm, kdo tvrdí, že bez toho to nejde a zaměstnanci musí v neděli pracovat), nebo otázku, jak ukládáme své peníze a co je za ně financováno, případně jestli nám stojí za námahu podpořit aktivity za zlepšení životního prostředí nebo k ochraně lidí, kteří tráví právě tento advent někde na útěku, daleko od domova.

V rámci možností pokojné a radostné svátky vánoční a naději do budoucího roku vám přeje

Jindřich Halama, Jr.

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 13198319/0800

kázání

Mé oči viděly tvé spasení.

(Lukáš 2,30)

Nebyl v Betlémě na pláních s pastýři, aby měl andělské vidění, aby k němu zazněla radost pro všechny lid o narození Krista Pána v městě Davidově, nešel za hvězdou jako mudrci od východu a přece prožil své neopakovatelné, radostné, pokojné a požehnané Vánoce - viděl Spasitele, obejmul ho ve svém náručí. Několik dní po jeho narození. Simeon.

V Jeruzalémě žil muž jménem Simeon = „slyšící“, ale také „vyslyšený“. Byl to člověk spravedlivý a zbožný - takhle přejně se v Písmu mluví o lidech jen výjimečně. Očekával potěšení Izraele a Duch svatý byl s ním.

Textová souvislost dává tušit, že to byl starý muž. Mnohý starý člověk „odvyká“ světu, stíhají ho tělesné bolesti, nemoci stáří, opotřebovanost, ztrácí zájem o veřejné dění, mnohé události ho znervozňují, rozčilují, znejistují, trápí... Nedívá se už mnoho dopředu, spíš se vrací ke vzpomínkám... Proč by měl být Simeon jiný ve svém stáří? A přece tu bylo něco „před ním“: očekával potěšení Izraele. Bylo mu Duchem svatým předpověděno, že neužří smrti, dokud nespatří Hospodinova Mesiáše.

Přenesme se pomyslně k Simeonovi a k jeho přemýšlení:

Svůj čas starého muže trávil nejraději sám doma. Tělo mu už nesloužilo, obtížně se pohyboval. Ruch svatého města ho rozčiloval - všude plno hluku, včetně chrámu, v jehož nádvoří se usazovali všelijací kupčící a směnárníci, lační svého zisku. Jak se to vše srovnává s důstojností svatého místa? Kam se poděla úcta ke svatému Hospodinu Bohu a respekt před ním? Mnoho zbožných se před ním v chrámu při modlitbě spíše vytahuje svou domnělou zbožností a náboženskými výkony a výši svých darů do chrámové pokladnice. Mnozí se modlí jen ústy a očima šilhají, jestli je jejich zbožnost náležitě oceňována. Takové pokrytectví! Celé svaté město je ho plné! Cožpak nevědí, že Hospodin hledí do jejich srdce? Že zná všechny jejich myšlenky? Hospodin je přece svatý Panovník - a oni s ním jednají, jako by to byl nějaký pozemský politický vladař, kterého je možno oklamat zdáním věrnosti, kterému je možné se vlichotit, něco si u něj zasloužit... To nevidí všichni ti pokrytci, jak se rouhají, jak svatost a vyvýšenost a jedinečnost Hospodinovu strhávají do prachu, do lidských pletich, lidského soupeření o moc a slávu?

Trápilo se Simeonovo srdce více zlostí na neupřímnou zbožnost nebo lítostí a smutkem nad duchovní pokleslostí svého lidu? Kdo to může správně rozsoudit? Je možné to dvojí od sebe zcela oddělit? Horlivost prorocká, těch starých mluvčích Hospodinových, byla snad jiná? Tvrdá slova vyslovovali na adresu Božího lidu, který byl „Božím“ často jen z jakési povrchní hrdosti na dějiny Hospodinova příklonu k praotcům; vždyť se tak často lid otáčel za modlami a za přízní pohanských božstev!

Přítomnost Simeona trápila. A on utíkal od současnosti k prorockým zaslíbením. Jak velmi toužil s dávným Izajášem po příchodu Hospodinova služebníka - Mesiáše! Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. (Iz 9,1) Mohou být dnešní temnoty ještě někdy temnější - říká si Simeon? Kdo nás z nich vyvede, když ne Mesiáš?

I vzejde proutek z pařezu Jíšajova, a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy... (Iz 11,1-2) Nad takovými slovy se Simeon vždycky roz-
touží: ó, kéž by se už konečně a opravdově vrátilo poznání vyvýšenosti a slávy Hospodinovy a všechen lid žil v úctě před ním. Jak šťastný a požehnaný by to byl život celého národa!

Nejčastěji se však Simeon vracel k prorocství o dítěti: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je „S námi Bůh“) - Iz 7,14. Proč právě toto prorocství „bere za srdce“ staříčkého Simeona? Snad proto, že on už je starý a malé dítě představuje nový věk, nové naděje, že by se konečně a zřejmě mohlo naplnit Hospodinovo přebývání uprostřed lidu?

Simeon utíká od přítomnosti do posvěceného světa proroků - a do snění, do toužení po Boží budoucnosti. V jednom takovém odpoutání se od reality měl podivné slyšení hlasu: „Nezemřeš, dokud nespatriš Hospodinova Spasitele!“ Co si s tímto hlasem a zaslíbením má počít? Má jméno Simenon - slyšící - nebo také vyslyšený. Je to poselství Hospodinovo, je to vyslyšení jeho tužeb? - Ó jak by to bylo jásavě nádherné!! - Ale co když jsem oklamán svým rozcitlivělým srdcem, svými touhami - a ten hlas, není to jen ozvěna mého nitra a zbožných přání?

Nicméně, Simeon nemohl na „ten hlas“ zapomenout. Vracel se mu. Vždycky, když naříkal nad bezbožností lidu, vždycky, když se vracel k prorokům, vždycky, když Hospodina prosil o záchranu. Vždycky, když si uvědomoval i své stáří - tehdy ale přicházely i silné pochybnosti o tom hlase. Vždyť mohl zemřít kdykoliv - večer ulehnout a ráno se neproбудit... Je starý...

Naděje i pochybnosti se střídají v jeho mysli. A také nervozita - zda se skutečně „ten hlas“ potvrdí jako hlas Božího Ducha. Ale nejde čas uspěchat, ani ten čas od Hospodina daný a hodinu jen naznačenou...

A jeho nervozita byla v posledních dnech skutečně zesílena. - Sám je neviděl, ale prý navštívili královské sídlo Herodovo mudrci od východu a ptali se po právě narozeném králi Židů! Prý viděli na východě jeho hvězdu a přišli se mu poklonit! Nikdo nic neví, jak král s nimi jednal. Celý Jeruzalém však je vzrušen z jejich návštěvy a hlavně z jejich zprávy! Herodes si také nechal svolat všechny velekněze a zákoníky a ptal se jich, kde se má narodit Mesiáš! - Simeon si pomyslel: Ta liška lstivá, on se určitě bude zajímat o Mesiáše, ten neznaboh! Určitě má něco nekalého na mysli. Zcela jistě se nechystá činit pokání. - Ale co když mají mudrci pravdu - podle zaslíbení se má Mesiáš narodit v Betlémě - a oni opravdu z Jeruzaléma zmizeli...

Simeon nemohl v těch dnech spát. Byl už velmi vyčerpaný: co všechno mu procházelo myslí i srdcem: tajemný hlas, prorocství, podivní mudrcové... „Hospodine, dej mi moudrost i sílu se v tom vyznat! Je lákavé, tak lákavé jásat - ale kolik už bylo falešných proroků, a já bych nechtěl být jedním z nich...“

Po několika dnech byl vytržen ze svého přemýšlení neobyčejným puzením a naléhavou vnitřní pobídkou: Jdi do chrámu! Bylo to neodolatelné. Silné! A ten zvláštní hlas mu říká: „Spasitel je tu! Přišel! Dočkal ses! Jdi ho přivítat!“

Simeon je přemožen ve svých pochybnostech. Očekával na Hospodina, očekával na jeho spasení - jak by se mu mohl déle vzpírat? Jak by mohl ještě pochybovat?!

Nezvykle lehkým krokem pospíchá do chrámu vstříc největší radosti svého života, největšímu překvapení svého života, úžasné Boží lásce. Neví, jak bude Spasitel vypadat - ale záleží na tom? Vždyť je to Spasitel od Hospodina!

Celé jeho nitro volá k Hospodinu: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči uvidí tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy - světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“

Simeon viděl Ježíše, mohl se s ním dvakrát potěšit ve svém náručí: protože dítě v náručí je samo o sobě potěšením a dotekem Božího stvořitelského zázraku i jeho lásky, - a pak - Ježíš byl Spasitelem! Naše oči neviděly Spasitele, ale naše radost a pokoj ze zprávy o jeho narození mohou být stejné. I Simeon musel k setkání přiložit víru - vždyť se dotýkal jen nemluvněte, bezmocného tvorečka. My smíme prožívat stejné upokojení, pokud jako Simeon spoléháme na „spasení tvé“. Na to, že jedná Bůh pro nás, pro naše dobro, pro naši současnost i budoucnost i pro naši věčnost. Že jedná Bůh. Spása je nám vložena do rukou, které byly do té doby prázdné, zoufale prázdné, a roztřesené všelijakými strachy, pošpiněné neláskou... zvyklé na sobecké braní kde se dá, víc než na službu lásky potřebným. Minulost je nyní poznamenána příchodem Spasitele, protože on otevírá novou budoucnost, přináší jiné věci a jiné hodnoty. Bůh nám vkládá do rukou naději.

Trápíme se stavem světa, i konkrétních lidí kolem sebe, trápíme se bezbožností, jsme smutní nad malostí svého sboru. Byli bychom rádi, kdyby s tím „někdo“ něco udělal, možná bychom tomu „někomu“ poradili, co by měl udělat nejdříve... Soustředujeme se na to, co by „se mělo udělat“ co by „se mělo“ změnit - ale i Simeon ze vší nervozity, bezmoci, smutku i hněvu byl nejprve přiveden k tomu, aby vyznal: viděly oči mé spasení tvé. Nezáleží na našem stýskání, útěku od problémů, nebo zase na křečovitém hledání nápravy za každou cenu - záleží na „spasení tvém“.

Tohle „spasení tvé“ učiněné v Ježíši Kristu znovuoobjevovat, přijímat pro sebe (a vědět, že je určené i světu, našim známým lidem, sboru a církvi), znamená čerpat sílu pro všelijaké úkoly, ve kterých máme pokračovat a které budou před nás postaveny. Budeme-li spoléhat na „spasení tvé“, budeme aktivnější pro celé své okolí - v církvi i mimo ni.

Bůh přinesl spásu, ne my. Ježíš Kristus je Spasitel - a my se nemůžeme nijak stavět do jeho role. Každý snad vábivý pocit mesiánství je zavádějící cestou. Nelze zaměňovat

role: Ježíš je Pán a my jen služebníci - v mnohém neužiteční. Proto celá budoucnost je na Spasiteli, na „spasení tvém“.

Simeon byl u konce svého života, i my býváme v lecčems v koncích. Nu proč ne, jinak bychom Spasitele nepotřebovali. Jen když smíme o něm vědět a spoléhat na něho!

Viděly oči mé spasení tvé - to vyznání Simeonovo se mi jeví jako nejlepší východisko i program do nového roku: vidět, přijímat, prožívat spasení tvé. Vše ostatní z toho vyplyne. Radost z dobrých věcí, upokojení ve ztrátách. Radost z odpuštění a motivace k životu s Kristem pro bližní a mezi nimi.

Nebeský Otče,

Simeon vyznával, že jeho oči viděly tvé spasení, které jsi připravil celému světu. Byl naplněn neobyčejnou radostí a pokojem - to obojí přijal od tebe pro blízkost Spasitele. V Duchu svatém přicházíš i za námi a oslovuješ nás k radosti a pokoji a naději. Jsou však věci a události, které nám chtějí právě radost a pokoj a naději vzít nebo alespoň zastřít a rozkolísat nás v nejistotách a nervozitě. Prosíme tě, podrž nás svých svatým Duchem, aby se nám neztratilo tvé světlo - Spasitel.

Ať se s námi bude dít cokoli, on chce být s námi, chce nás podpírat a vést vstříc tvému svatému království. Pomož nám držet se svého Spasitele Ježíše, kterého jsi nám dal pro tuto časnost i věčnost. Děkujeme ti za spasení tvé.

Dej, aby jeho moc dosahovala ke všem všelijak provinilým, burcovala lhostejné, potěšovala zarmoucené a vracela naději zoufalým... dotkni se nedotčených. Amen.

Jiří Polma

biblické a teologické studie

O pokoji

(z knihy L. Rejchrt *Na úpatí hory*, Kalich 1984)

Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížetství na rameni jeho a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje. K rozmnožování pak toho knížetství a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stoličku Davidovu a na království jeho, až je i v řád uvede a utvrdí v soudu a spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní.

(Iz 9,5-7)

Běžně používáme jiný výraz, totiž klid. Patří k naší všednodennosti, zatímco „pokoj“ je už dnes, pomineme-li výraz bytového prostoru, slovo trochu zastaralé či aspoň sváteční. Jen nějaká vypjatá situace nás ještě upomene, že už bychom chtěli mít „svatý

pokoj“ a snad teprve na hřbitově si uvědomíme, že pokoj je přece jenom něco víc než klid. Náhrobní nápisy sice hýří výrazem pokoj až příliš marnotratně, ale jedno je z nich zřejmé: odpočívat se dá v pokoji, nikoli v klidu.

V bibli je obsah tohoto slova pozoruhodně bohatý, jak můžeme vyslechnout z hebrejského ŠALOM: znamená neporušenost, celost, ba dokonalost, pokojný život je tedy život plný, nenarušený a celostný. Pokoj v myšlení Starého zákona je opravdu něco docela jiného než klid; je to vlastně souhrnný název pro nejrůznější „dobra“, jež mohou naplnit náš život. Přát někomu pokoj (což byl běžný pozdrav, podobný našemu „dobrý den“) znamená přát mu všechno dobré. Tak zdravil po vzkříšení Pán své učedníky.

Předtím však svěřil tento obvyklý denní pozdrav právě jim, zvěstovatelům radostné zprávy o blízkosti božího království. Nemají žádnou výstroj, toliko pozdrav pokoje, s nímž vcházejí do domu (Mt 10,7-13). Obyčejný pozdrav a obyčejný chléb a víno, avšak mocí Syna božího oboje ve své všednosti proměněno do tajemství lásky (smím-li tak nazvat jeho večeri a pozdrav). Tam, kde jsou toho hodni, kde přijmou zvěst o jeho království, setrvá přivolaný pokoj s nimi, ba zabydlí se u nich. V opačném případě zůstane u slov a nic se v takovém domě nezmění, protože pokoj se vrátí k učedníkům, jako se z dalek vrací vycvičený poštovní holub, věrně a spolehlivě.

Od nepaměti slyšela církev v jásavém prorockém zvolání „Dítě narodilo se nám a Syn dán jest nám“ svědectví o Ježíši Kristu, který v těle bezmocného dítěte, jež matka položila do jeslí, vchází do našich dějin. A právě v této souvislosti pochopila Izaiášova slova o knížeti pokoje. Však při jeho narození nebeské zástupy přivolávají slávu na výsostech Bohu a lidem na zemi pokoj, není tedy možno se mýlit: Je to vskutku jen Ježíš Nazaretský, kdo je garantem takto vyzpívaného pokoje. V něm přichází pokoj, který znamená nový vztah mezi Bohem a člověkem, z něj roste a skrze něj se zabydluje v lidských vztazích. Už tím se odlišuje od všeho, co známe a co si představujeme, byť jako hodnoty všelidské a vrcholné.

S pokojem, darovaným Ježíšem a v Ježíši, nesouzní ani mír, slovo tak krásné, líbezné a něžné. I v míru se přece připravují války a nespustila-li zrovna palba mezi národy, zuří drobné a větší přestřelky mezi jednotlivci. Jsme stále ve stavu ohrožení; patrně i my sami můžeme ohrozit ty druhé - stejně nebezpečně - prostě už zlým, nenávisným i nepravdivým slovem. Ježíš však dává svůj pokoj i za tohoto stavu věcí, protože je jiného druhu, než jaký zná a má svět. Myslím, že k tomu všemu, co toto slovo obsahuje, patří neméně i výdrž, schopnost mu důvěřovat, nepodlehnout trvající ofenzivě strachu a úzkosti, ani malátnosti pivně bodré útěchy, že „to chce klid“. Ten pokoj jsme v Kristu dostali, ne však na hraní, byť sebeuctivější, ale spíše jako železnou zásobu, kterou smí voják rozbalit, až když je nejhůř. Neseme jej s sebou, ale co znamená a jak působí, poznáme patrně teprve tehdy, až půjde do tuhého...

(úryvek ze str. 106-108)

Moravané v obnovené Jednotě bratrské v 18. století

*Uvedený nadpis je podtitulem knihy Edity Štěříkové „Jak potůček v jezeře“, kterou vydalo v tomto roce nakladatelství Kalich. Obraz potůčku, vtékajícího do jezera, pochází od Zinzendorfa a označil jím právě moravské exulanty a jejich místo a vliv v evangelické církvi v Německu. Kniha se zabývá českými a moravskými exulanty v obnovené Jednotě v době Zinzendorfova života, tedy zhruba prvních třicet až čtyřicet let od založení Ochra-
nova.*

Že jde o čtení zvláště pro nás velmi zajímavé, není třeba zdůrazňovat (mimochodem, předmluvu ke knize napsal br. J. Polma). Jak je u knih E. Štěříkové obvyklé, shromáždila velké množství důležitého materiálu a navíc k samotnému textu nám nabízí např. několik výňatků ze životopisů některých exulantů, malý slovník důležitých osobností, o nichž se v knize mluví (na 80 stručných portrétů na více než 20 stranách), samozřejmě seznam pramenů a literatury a jmenný rejstřík, umožňující hledat právě jen ta jména, o něž máme zájem.

Jako krátkou ukázkou jsme zvolili líčení vzniku prohlášení, ve kterém se bratři, po počátečních zmatcích a hledání vlastní identity, sami oficiálně prohlašují za „české a moravské“ - shodou okolností je to letos právě 280 let.

Vzdor velké touze po jednotě a bohubíem životě nebylo v Herrnhutu ještě všechno k všestranné spokojenosti vyřešeno. Zdá se, že Moravané hledali posilu. Christian David volal naléhavě Davida Schneidera ze Sorau do Herrnhutu. David Schneider, vnuk legendárního Martina Schneidera, byl už na Moravě autoritou. Byl výřečný a měl poměrně dobré vzdělání. Proč potřeboval Christian David najednou tak naléhavě Davida Schneidera v Herrnhutu? Zřejmě mu šlo o Schneiderův hlas jak v diskusi mezi Moravany samotnými, tak v rozhovoru s hrabětem. Schneider se dokázal dobře vyjádřit, měl jasná stanoviska a jeho vliv byl žádoucí. On však zůstal i nadále v Sorau. Stále si ještě nebyl jist, zda vývoj v Herrnhutu je skutečně tou správnou cestou.

Nový dokument napsal sice zas Zinzendorf sám podle svých představ a přání, ale přece musel brát ohled i na exulanty, kteří se jistě - povzbuzeni událostmi předcházejícího roku - o to důrazněji hlásili ke slovu se svou bratrskou tradicí. Také hrabě sám, nechtěl-li odvolat svůj dopis z Jeny, musel Moravanům jejich bratrský původ a jejich vliv na herrnhutská zřízení potvrdit. Zároveň mohl výhodně hájit i své jednání jako příslušná vrchnost.

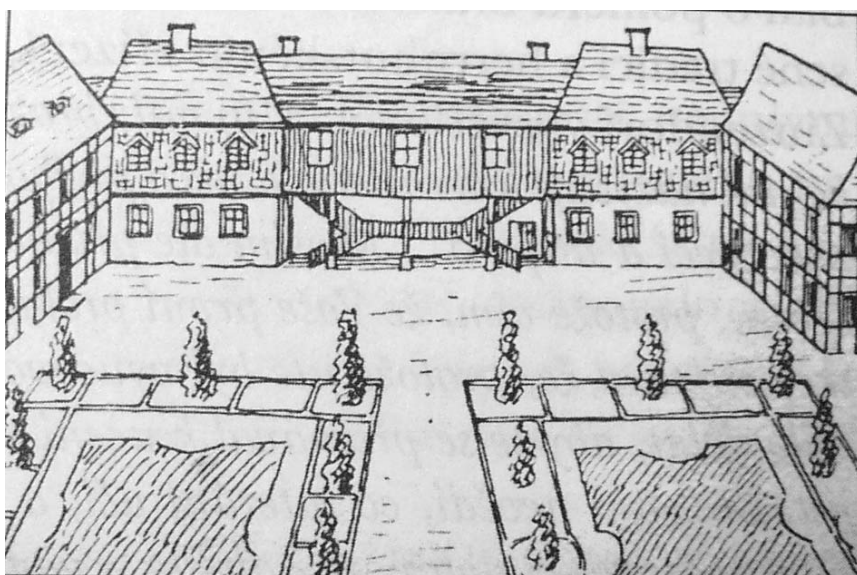
V srpnu 1729 byl tzv. *Notářský instrument* (Notariats-Instrument) hotov. Měl dvě části. První je vložena do úst exulantům, kteří vysvětlují své církevněhistorické pozadí, své současné pojmenování i svou naději na zachování náboženské svobody, kterou jim vrchnost poskytla v rámci luterské církve. Důrazně je podotknuto, že hrabě exulanty

na svůj statek nepozval. První dvě rodiny žádaly samy o přijetí, ostatní emigranti přišli *nečekaně*. Aby *tito ve své mysli čilí lidé, inklinující... podle způsobu českých a moravských bratří k reformovanému náboženství* byli přivedeni ke správnému učení a aby se předešlo různým nežádoucím zjevům (v této souvislosti je zmíněna *ta nenáviděná myšlenka konventiklů*), poskytla vrchnost Moravanům některé svobody v jejich sborovém životě. Statuty Bratrského spolku jsou tu poprvé jednoznačně představeny jako *moravské zřízení*. Nikdo nemá být nucen, aby je přijal, ale ani Moravané nemají být nuceni k tomu, *aby vzdali moravské bratrské zřízení, které zdědili od svých předků*.

Svým jménem *Moravští bratři* se chtějí exulanti v Herrnhutu pouze distancovat *od nezpůsobných husitů a kališníků*. To je zdůrazněno ještě podruhé: *Nechceme být pokládáni za husity a valdenské, protože ti pozvedli zbraň proti vrchnosti, a takovou cestu považujeme v náboženských záležitostech za nesprávnou*. Takové odmítavé stanovisko k husitské tradici je mezi exulanty neobvyklé a Herrnhutští je jistě převzali od Zinzendorfa.

Nejspíše nebylo těžké Moravanům vysvětlit, že se husité provinili, protože v bratrské tradici byl zároveň zakotven i odpor ke zbraním. Ve vyprávěních o husitech, která se tradovala mezi ostatními exulanty, zůstal tento odpor potlačen. Herrnhutští se ve stejném dokumentu distancovali od husitů dokonce ještě potřetí, nikoli však od Husa: *...nemůžeme tedy nikomu zabránit, kdo nás chce potupně jmenovat husity nebo nám dávat jména po jiných lidech. Ale nehledě na to*

Dobová kresba

Zinzendorfova domu v Ochranově

považujeme blaženého mučedníka Husa za velkého Božího muže a našeho nejdražšího krvi zpečetěného svědka [Božího] a milujeme ho.

Dokument zaujímá stanovisko k *neopodstatněné pověsti o sektě Moravských bratří*, kvůli níž se někteří pietisté v předcházejícím roce snažili pohnout Herrnhutské, aby se nenazývali Moravskými bratry. Pojmenování *bratři a sestry* je biblické, a proto si je exulanti chtějí ponechat. Také *přídavek čeští a moravští nemá být považován za sektářské oddělování*.

Je zdůrazněno, že *stará Jednota bratrská* byla reformátory uznávána jako *svatá Boží církev* se zvláště užitečným řádem. Exulanti trvají na církevní kázni *zdeděné po otcích*, ale přiznávají se k augsburské konfesi a chtějí se i nadále účastnit bohoslužeb v Berthelsdorfu, ovšem jen tak dlouho, *pokud není ohrožena naše svoboda v Pánu*.

Nakonec děkují Moravané a Češi zeměpánu, saskému kurfiřtovi, za jeho ochranu a

vyjadřují naději, že tento *notářský instrument* bude podepsán i vrchností a místním farářem. 12. srpna 1729 podepsalo tento dokument osmdesát dospělých mužů původem z Moravy a Čech. Nebyli to všichni exulanti bydlící v Herrnhutu, nýbrž pouze ti, kteří byli členy Bratrského spolu. Ti, kteří *se ho sice také přidržují, ale ještě nejsou confirmováni, ani k tomu nemají výslovný příslib*, prohlášení podepsat nesměli.

28. srpna podepsali, jak předpokládáno, své potvrzující prohlášení hrabě Zinzendorf coby vrchnost a Rothe jako příslušný luterský farář. Oba vyslovují své přesvědčení, že Moravané, *pokud budou zůstat u tohoto, nesektářského, prostého a mírumilovného způsobu, ...by měli být ve zdejší zemi, do jejíhož klína byli přijati stejně jako mnozí jiní čeští exulanti, trpění.*

Zinzendorf a Moravští bratři doufali, že je tento dokument bude v příští době aspoň poněkud chránit před dalšími útoky nepřátel.

(Jak potůček v jezeře, str. 150-152)

z církví doma i ve světě

Z Ekumenické rady církví v ČR

Dne 26. listopadu 2009 se v Praze konalo 6. zasedání Valného shromáždění Ekumenické rady církví v ČR. Kromě projednání organizačních věcí, zpráv z komisí, revize Stanov ERC a schvalování hospodaření ERC za předchozí rok a rozpočtu na rok příští, byla hlavním bodem celodenního jednání volba nového Prezidia ERC na příští dva roky.

V prvním kole byl nadpoloviční většinou hlasů zvolen Předsedou ERC Mgr. Joel Ruml, synodní senior ČCE. V dalších kolech byli postupně zvoleni také 1. místopředseda ERC - Ing. Daniel Fajfr, MTh (z Církve bratrské) a ThMgr. Dušan Hejbal, biskup Starokatolické církve.

Za volbu nového Předsednictva ERC děkujeme všem delegátům 6. Valného shromáždění a čerstvě zvoleným bratřím přejeme v jejich práci pro Ekumenickou radu církví v ČR moudrost, rozvahu, radost, zdraví a Boží požehnání a děkujeme, že na sebe tento závazek pro příští dva roky převzali!

převzato z www.ekumenickarada.cz

Změna ve vedení Církve bratrské

V posledních letech jsme si zvykli spojovat Církev bratrskou s bratrem Pavlem Černým jako jejím představitelem a opakovaně i předsedou Ekumenické rady církví. Bratr Černý však po řadě let ve vedení církve odchází a od Nového roku bude opět kazatelem sboru v Praze v Soukenické ulici.

Novým předsedou Církve bratrské byl již vloni zvolen kazatel Daniel Fajfr, tajemníkem bude kazatel Petr Grulich. Letos v květnu byli církví jako členové Rady pověřeni kazatelé Tomáš Holubec, Miloslav Kloubek, David Novák, Tadeáš Firla a z nekazatelů Karel Fojtík, Pavel Paulus a Petr Raus. Nová Rada složila svůj slib již na konferenci CB a 1. ledna 2010 se ujme svého úkolu.

Nová synodní rada ČCE nastoupila do služby

V sobotu 21. listopadu se konalo mimořádné zasedání synodu ČCE, v Praze, v Betlémské kapli. Důvodem mimořádného jednání byla nutnost projednat a schválit hospodářské a finanční záležitosti, které nemohly být projednány v květnu. Zároveň však bylo se zasedáním spojeno i uvedení nové synodní rady, zvolené na jaře, do úřadu.

To se odehrálo při slavnostních bohoslužbách odpoledne, za účasti nejen synodálů, ale i mnoha členů církve, řady ekumenických hostů i veřejných činitelů. Ke slavnosti přispěl také orchestr a sbor církevní konzervatoře z Kroměříže. K překvapení mnoha přítomných se shromáždění účastnil a oslovil je i předseda vlády Ing. Jan Fischer, CSc. Kdo trochu sledujete veřejné dění, víte, že se premiér hlásí k židovství, což uvedl i ve svém pozdravu, v němž zdůraznil význam víry pro svůj osobní život, ale i pro život lidského společenství.

A složení nové synodní rady? Staronovým synodním seniorem je bratr Joel Ruml, jeho náměstkem bratr Pavel Stolař. Ostatní členové synodní rady jsou noví - synodní kurátorka sestra Lia Valková z Českého Brodu, její náměstkyně sestra Eva Zadražilová z Moravče, faráři Daniel Ženatý z Pardubic a Pavel Kašpar z Brna.

Shromážděná církev jim vyjádřila podporu pro jejich šestiletou službu a společně s nimi prosila za Boží vedení a pomoc.

red

Alianční týden modliteb a Týden modliteb za jednotu křesťanů v roce 2010

Na počátku roku 2010 budou mít křesťané na mnoha místech světa opět příležitost se po dva týdny setkávat a společně se modlit. Od 10. do 17. ledna bude probíhat „Alianční týden modliteb“, na něj pak naváže od 18. do 25. ledna „Týden modliteb za jednotu křesťanů“.

Tématem Aliančního týdne modliteb je slovo „Budete mi svědky“ (Sk 1,8). K oběma modlitebním týdnům jsou připraveny texty, které jsou k dispozici na Ekumenické radě církví. K Aliančnímu týdnu modliteb lze najít informace a letáky také na internetu - na stránce České evangelikální aliance (www.ea.cz).

Pořadatelem Týdne modliteb za jednotu křesťanů je Papežská rada pro jednotu křesťanů a Komise pro víru a řád Světové rady církví. Tématem modlitebního týdne na rok 2010 je verš z Lukášova evangelia 24,48 „Vy jste toho svědky“. Na přípravě brožury

se podílela skotská ekumenická skupina „Společná akce skotských církví“ (Action of Churches Together in Scotland, ACTS). Konečnou podobu dali textům zástupci Komise pro víru a řád Světové rady církví a Papežské rady pro jednotu křesťanů při setkání v Glasgowě.

Nucený návrat uprchlíků do Kosova je třeba odmítnout

Ke dni lidských práv (10. prosinec) upozornila německá evangelická církev na situaci uprchlíků z Kosova, kteří jsou v Německu a měli by být posláni zpět domů (týká se to zvláště asi 10 tisíc Romů). Ani 10 let po skončení války není v Kosovu bezpečno, zvláště nacionální napětí trvají.

Podle zprávy komisařů pro lidská práva OSN (António Gutierrez) i EU (Thomas Hammarberg) sice ubývá národnostně motivovaných násilných činů, je to však způsobeno především skutečností, že jsou jednotlivé etnické skupiny do značné míry odděleny. Tam, kde je obyvatelstvo smíšené, je míra etnického násilí pořád velmi vysoká. Riziko konfliktů je obecně zvyšováno všeobecnou hmotnou nouzí - míra nezaměstnanosti se pohybuje okolo 45 procent. Aby se předešlo konfliktním situacím, je v Kosovu nadále omezována svoboda pohybu.

Návrat větších etnických skupin do této situace při zachování bezpečnosti a lidské důstojnosti není možno odpovědně zajistit. Proto se biskup EKD obrátil na německé úřady, aby plány na odsun kosovských imigrantů prozatím zastavily.

EKD 10. prosince 2009

Reformace a dnešní Skotsko

„Reformace má v dnešním sekulárním Skotsku zpravidla špatnou pověst. Kalvinistická tradice, která tuto zem utvářela, je vnímána v negativním světle. Její špatný vliv spočíval ve vytváření netolerance, utlačovatelské společnosti, agresivního a hrabivého kapitalismu, potlačování sexuality a v odporu k umění, zvláště k hudbě a výtvarnictví.“ Tato slova užil jeden z významných skotských historiků, prof. Tom Devine, ve svém článku o vlivu reformace na dnešní společnost.

Do určité míry je každé z těchto obvinění možno potvrdit, ale je to pohled zcela zkreslený, jen z jedné strany a jednoho úhlu. Zcela pomíjí všechny pozitivní vlivy, které do skotských dějin reformované evangelictví přineslo, především skutečnost, že celý rozvoj intelektuální kultury v 18. století, skotské osvícenství, byl inspirován kalvinismem. Dnešní kultura, která se tak kriticky a negativně dívá na skotskou reformaci, z ní vyrostla a ať chce nebo nechce, navazuje na ni.

Church of Scotland, prosinec 2009

Církev a kodaňská jednání o změně klimatu

Problematika klimatických změn a lidské odpovědnosti za ně se stala jedním z hlavních témat tohoto podzimu a evropské církve se k ní různými způsoby vyjadřují. Naprostá shoda je v tom, že je ochranu atmosféry nutno podpořit a že to nebude snadné ani laciné. Pokud však jako křesťané vyznáváme svou odpovědnost za stvoření, měli bychom být příkladem v připravenosti něčeho se vzdát a naopak, něco pro zlepšení situace udělat.

Švédská luterská církev vyjadřuje svou podporu dohodě o ochraně zemské atmosféry oficiálním prohlášením i řadou ekumenických aktivit, včetně ekumenických setkání přímo v Kodani. Zdůrazňuje, že dohoda o ochraně atmosféry musí být férová a spravedlivá. Představitelé mnoha světových náboženství podepsali společné prohlášení k tomuto tématu před rokem právě ve Švédsku (v Uppsale). Na ně chtějí švédští křesťané upozorňovat politiky.

Požadavky, na nichž se náboženští představitelé shodli:

- o Závaznost dohody. Závazná dohoda z Kjóto končí 2012 a nesmí být nahrazena nějakým politickým prohlášením. Pro léta po r. 2012 musí existovat jasný závazek dalšího postupu.

- o Stanovit náročnější cíle. Do r. 2020 chtějí rozvinuté země snížit produkci skleníkových plynů o 20 procent. Má-li zůstat prostor pro rozvoj chudších zemí, musí země vyspělé zvýšit tento závazek alespoň na 40 procent (do roku 2050 pak o 90 procent ve srovnání s r. 1990).

- o Nenutit chudé země k úsporám bez finanční podpory. Omezení emisí je nutné i v rozvojových zemích, ale tvrdý dopad tohoto opatření musí být zmírněn finanční pomocí z rozvinutých zemí.

- o Financování změn. EU a ostatní rozvinuté země musí přijmout plán finanční podpory chudým zemím, která bude přiměřená, stálá a zajištěná na delší čas. EU by měla přispět do r. 2020 alespoň 35 miliard Euro ročně a nepožadovat, aby se do financování zapojily i chudé země. Navíc tyto prostředky nesmí být vzaty z fondů pomáhajících překonávat chudobu. Podpora se také nesmí poskytovat formou nákupu povolení ke zvýšení emisí od chudých zemí.

- o Poskytnutí technologií. V rámci snahy o snížení emisí musí chudé země získat snadnější přístup k důležitým technologiím, které jim v tom pomohou. Chudým zemím je třeba také poskytnout hospodářské pobídky, které je povedou k úspornějšímu a šetrnějšímu hospodářství.

- o Úsporná opatření nesmí být na úkor chudých a slabých společenství, na ta je nutno brát zvláštní ohled.

prosinec 2009, Church of Sweden

Čtyřicetiprocentní snížení emisí podporují i švýcarské církve

V neděli 13. prosince se k aktivitám podporujícím dohodu v Kodani připojí i švýcarské církve a v 15 hodin budou symbolicky vyzvánět všechny křesťanské kostely, aby upozornily na naléhavost dosažení a uzavření dohody. Většina zemí, jak se ukazuje, není ochotna zavázat se k požadovanému 40procentnímu snížení, ale je třeba myslet na to, že změnami klimatu již trpí miliony lidí, kteří za ně sami nesou minimální nebo žádnou odpovědnost. To by měli vyjednávači v Kodani mít na paměti a církve jim to mají připomínat.

prosinec 2009 RNA/sda

Církve a hnutí na ochranu klimatu ve Skotsku

Boj za snížení emisí a ochranu životního prostředí podporují ve Skotsku i představitelé církví a náboženských společností. Veřejný pochod na podporu ochrany atmosféry uspořádali 5. prosince v Glasgowě. Zahájila jej ekumenická bohoslužba za účasti katolíků i protestantů, kteří se pak s dalšími účastnili pochodu. Jak kardinál O'Brien, tak předsedové Skotské reformované církve a episkopální církve vyjádřili podporu úsilí o ochranu atmosféry a potřebu přijmout závazná a účinná opatření. Společně s křesťany se akce účastnili i představitelé islámu.

V neděli 13. prosince se všechny velké skotské církve připojí k symbolickému vyzvánění ve všech kostelích.

Symbolické vyzvánění začne přímo v místě konference, ve velké luterské katedrále v Kodani, kde bude sloužit mši arcibiskup Desmond Tutu.

prosinec 2009, Church of Scotland

Britské církve a rozpočet Spojeného království

Církve ve Velké Británii požadují rozpočet, který omezí chudobu, ne pracovní místa. Tři z největších britských církví vyzvaly vládu, aby ve svém návrhu rozpočtu na příští rok brala ohled především na zaměstnanost a ochranu chudých. Metodistická církev, baptistická církev a Spojená reformovaná církev společně zpochybnily strategii omezení veřejných výdajů, kterou vláda předložila.

Ke snížení veřejných dluhů navrhla vláda omezit počet pracovních míst především ve zdravotnictví a v policii. Církve upozornily, že politika omezování veřejných výdajů v zájmu snížení dluhu vedla v posledních deseti letech k nápadnému vzrůstu rozdílu mezi bohatými a chudými, což negativně ovlivňuje sociální vztahy, ochotu k solidaritě a životní úroveň nižších vrstev. Co Británie potřebuje, je systém, který by podporoval sociální spravedlnost, mezinárodní spolupráci a udržitelnost z hlediska životního prostředí. Je naléhavě potřeba zlepšit příležitosti k zaměstnání pro ty, kdo jsou na podpoře.

Představitel metodistické církve upozornil, že předcházející recese vždy vedly ke vzrůstu nezaměstnanosti a po skončení krize se nikdy zaměstnanost nevrátila k původnímu stavu. Nesmíme dopustit, aby nezaměstnanosti ve společnosti přibývalo, protože

je to neštěstí nejen osobní, ale i společenské a ve svých důsledcích i hospodářské (statistice lidí místo placení daní pobírají podpory).

ekklesia.co.uk

Reformované církve ve Švýcarsku: budou mobilní kostely?

Na sněmu v Curychu hovořili zástupci švýcarské reformované církve vedle otázek života v pluralitní společnosti (nedávno odhlasovalo referendum, že si švýcarští občané nepřejí mít v krajině minarety) také o situaci církve v nových obytných čtvrtích.

Synod přijal usnesení o podpoře pronásledovaných křesťanů v Iráku, kde za posledních 20 let klesl počet usedlých křesťanů ze skoro 1,5 milionu na 400 tisíc. Většina dalších je někde na útěku. Na pomoc těmto uprchlíkům sbírá církve prostředky.

Druhým tématem byla výstavba nových bytů v bývalých průmyslových zónách, odlehklých oblastech a okrajích měst, kde široko daleko nejsou kostely. Lidé se stěhují do těchto nových míst, ale nemají v dostupné vzdálenosti sbor. Vedení církve uvažuje o zřízení mobilních buněk, které by byly jako provizorní centrum postaveny na příhodném místě v novém sídlišti, než se najde trvalé řešení.

K problémům života v pluralitní společnosti dává církve příliš vágní stanoviska o toleranci a svobodě v různosti. Synod kritizoval nekonkrétnost církevních stanovisek a požadoval, aby církve přesněji vymezila, co je za hranicemi možné tolerance. Jako příklad byly uvedeny šamanistické praktiky na jedné straně a povinné pokání před druhým sňatkem na straně druhé. Věřící očekávají, že se od církve ozve i v praktických věcech srozumitelný hlas, vyznačující hranici mezi přijatelným a nepřijatelným.

A jako každý synod velkých církví, i ten curyšský jednal o ubývajících finančních prostředcích, o potřebě šetřit, stanovit priority, které je nutno podporovat a hledat nové způsoby financování církevní práce.

prosinec 2009 RNA

Metodisté v Británii: investice a ochrana životního prostředí

Britská metodistická církev nedávno vydala prohlášení, že chce své investice přizpůsobit požadavkům ochrany životního prostředí, tedy ukládat své peníze do „zelených“ projektů. Proto vyvolalo překvapení, že chtějí nadále investovat do těžby ropy a hornictví, které nejsou rozhodně počítány k ekologickým podnikům.

Církve má přes 20 procent prostředků uloženo v ropných a plynářských společnostech, a není sama, ve stejných podnicích má peníze i anglikánská církev. Ta ovšem nevydala žádné prohlášení o tom, že své investice přizpůsobí ochraně životního prostředí.

Metodisté byli obviněni z toho, co se nazývá ‘greenwash’, totiž snaha natřít své podnikání na zeleno a předstírat, že se změnilo, i když se nezměnilo nic než nátěr.

Vedení církve prohlásilo, že investují jen ve společnostech s nejprogresivnějším standardem a že si nemyslí, že by ropný průmysl byl „sám o sobě eticky nepřijatelný“.

Problém je, že část ze svých investic má církve v Royal Dutch Shell - společnosti nedávno kritizované za ničení životního prostředí v deltě Nilu, další investice v dolech Rio Tinto, Aglo-American, není o nic lepší, protože hornictví v této oblasti bývá spojováno s nuceným vystěhováváním domorodců a ozbrojeným nátlakem. Třetí ze společností, v nichž církve investuje, BHP Billiton, čelila obviněním z porušování lidských práv a ničení životního prostředí v Austrálii, Papui, na Filipínách, v Jižní Africe, Kolumbii a Kanadě.

Zatímco církve odmítla investovat v bankách a podnicích, které jsou spojeny s výrobou zbraní nebo alkoholem, ropný průmysl neodmítla, protože tyto společnosti investují do obnovitelných zdrojů energie a snaží se napomáhat ochraně životního prostředí. Kritici upozorňují, že prohlašovaná strategie a faktické postupy a důsledky podnikání jsou v rozporu a negativní vliv daleko převyšuje všechny „zelené“ aktivity ropných společností.

V Británii existuje v současné době Skupina církevních investorů (CIG) a také Eku-
menická rada pro společnou odpovědnost (ECCR), které sdružují celou řadu církví a postupují společně ve finančních záležitostech. Vyzvaly nedávno Královskou skotskou banku, aby svou finanční strategii změnila ve prospěch ekologicky udržitelných projektů.

ekklesia.co.uk

Německé soudy pro ochranu neděle v adventu

Na začátku prosince odmítl saský vrchní správní soud žádost města Plauen, aby mohlo na všechny adventní neděle zrušit zákaz otvírání obchodů. Soud to zdůvodnil tak, že otevření obchodů po čtyři po sobě jdoucí neděle odporuje charakteru výjimky, kterou musí otevření obchodů v neděli být. To bylo potvrzeno i výrokem ústavního soudu 1. prosince tohoto roku.

Církevní úřad v Drážďanech ocenil a uvítal, že soudy se jasně vyslovily pro ochranu neděle jako dne volna.

To neznamená naprostý zákaz obchodu v neděli, ale povolení otevřít obchod je výjimečné opatření a nelze je uplatnit povolením otevřít všechny obchody po několik po sobě jdoucích nedělí.

tisková služba EKD, prosinec 2009

unitas fratrum

Provincie UF v roce 2009

Synod světové Unitas fratrum je vždy příležitostí, aby si všechny provincie UF ve světě vyměnily informace o své situaci a své práci. To probíhalo samozřejmě i v červenci a srpnu 2009 v Londýně, kde každá z provincií předložila zprávu za posledních několik let. Chceme tyto zprávy využít pro aktuální informace o tom, jak žije a pracuje UF ve světě. V několika příštích číslech našeho časopisu se budeme věnovat vždy některé oblasti ve světě. Pro začátek jsme zvolili střední Ameriku, země, kde je španělština úřední řečí a Jednota se jmenuje Iglesia Morava. Jsou to provincie Kostarika, Honduras a Nikaragua. O Nikaragui přinášíme informace i ve zprávách ze seniorátu, protože její delegace byla v létě u nás.

Nikaragua

Misijní práce v Nikaragui začala na jaře 1849 v Bluefields, na východním pobřeží, mezi lidem Miskito. Dodnes je Jednota rozšířena hlavně na východním pobřeží Nikaragui, kde byly postupně vybudovány i nemocnice v Bilwaskarma a Puerto Cabezas, kde jsou i školy a teologický seminář.

Od r. 1974 je Nikaragua samostatnou provincií, která má přes 80 tisíc členů, asi 70 ordinovaných kazatelů a ještě více laických pomocníků, protože sborů a stanic je na 250. Mluví se většinou miskitsky, někde anglicky, a v několika místech, včetně hlavního města Managuy, i španělsky. Španělština však je v zemi hlavním jazykem a katolickým jazykem.

Nikaragua, kdo si pamatujete, měla v minulosti revoluční sandinistickou vládu, za níž existoval i ozbrojený odpor, tedy občanská válka (mimochodem, levicový režim se v civilizovanější podobě do Nikaragui nedávno vrátil). Důsledkem tohoto období a dalších politických nejistot je skutečnost, že Nikaragua je druhou nejchudší zemí v Americe (po Haiti, které je politicky ještě nestabilnější) a s neexistujícím sociálním (důchodovým) systémem.

Navíc je právě východní pobřeží oblíbeným terčem hurikánů, které ničí úrodu i

obydli. Dva opravdu silné byly v letech 2005 a 2007, mnozí jistě pamatujeme, jak jsme i my sbírali prostředky na pomoc k odstraňování škod. Pobořeno bylo kolem 25 osad, v nich 27 kostelů a 30 far. Jeden kazatel při hurikánu zahynul.

Aby neštěstí nebylo málo, předtím přišla epidemie choroby „grisi“ (místní, zvláště mezi lidem Miskito se vyskytující choroba nejasného původu, projevuje se jako nervová porucha) a v roce 2004 se na Rio Coco přemnožily krysy, ničily zásoby a zařízení a přenášely nakažlivé nemoci.

Velkým problémem v zemi je virus HIV. Jednota, s tradičně rozvinutým zdravotnictvím, se podílí na pomoci postiženým i na preventivních kampaních. Tady pomáhá hlavně Švédská luterská církev.

Rekonstrukce po hurikánu ještě stále nejsou ukončeny, zbývá leccos opravit a znovu vybudovat, studenti teologie nutně potřebují ubytovnu (jednalo se o tom právě i na synodu). A velmi tísnivá je situace důchodců, jak zmiňuje náš druhý příspěvek v tomto časopise (tam slíbili pomoci bratři a sestry z Karibských ostrovů).

Posledních sedm let tedy nebylo pro Jednotu v Nikaragui nijak poklidnou a snadnou dobou. Dá se říci, že vnější problémy se promítly i do života církve, která se s vypětím sil snaží udržet a obnovovat svá zařízení a nezbývá jí energie na nové projekty. Nadějí našich sester a bratrů je, že se to s pomocí ze zahraničí podaří zvládnout a vychovat dostatečný počet nových pracovníků, aby práce Jednoty v Nikaragui mohla růst.

V přestávce synodu. V popředí (zleva) bratři Doly Diaz, Silvio Diaz a Roger Wilson, v pozadí vlevo stojící bratr L. Pixley (Kostarika), sedící biskup W. Cassy z Hondurasu.

Honduras

Práce Jednoty v Hondurasu začala mezi válkami, v roce 1930, mezi indiány Miskito ve východní části země. Už z toho lze odvodit, že její kořeny byly v Nikaragui. Ostatně kazatel prvního sboru ustaveného v Hondurasu (Brus Laguna, 1935) byl z Nikaragui.

S postupným rozšířením práce se Jednota dostala i mezi druhou etnickou skupinu v Hondurasu, Garifuna. Hlavním jazykem ale zůstává miskitština, i když úředním jazykem v zemi je španělština.

Honduras se stal samostatnou provincií až na synodu v Tanzánii 1995 a o tři roky později zažil podobnou zkušenost, jako my. Církev se rozdělila na dvě části, z velice podobných důvodů. Oficiální provincie Honduras, charismatická, má dnes podle vlastních údajů asi 35 tisíc členů, 35 ordinovaných kazatelů a přes 100 pomocných. Počet sborů je podle údajů Misijního výboru z USA (BWM) ke stovce.

Druhá část provincie, tradiční, má 63 sborů, 22 ordinovaných kazatelů a asi 13 tisíc členů. Od rozdělení neměla v Unitas fratrum žádnou uznanou pozici, teprve letošní Unity synod ji přijal, stejně jako minule nás, jako Dílo Jednoty.

Převážná část sborů obou směrů je v provincii La Mosquitia, na severovýchodě země. Je to stejně jako v Nikaragui oblast zanedbávaná centrální vládou, se špatnou infrastrukturou, málo školami, nedostatečnou zdravotní péčí. Proto byly od počátku součástí práce školy a zdravotní zařízení.

Po druhé světové válce Jednota vybudovala nemocnici v Ahuas (na podrobnější mapě byste je našli poblíž Puerto Lempira) a později ještě dvě pobočky. Církevní školy jsou dodnes pro mnoho dětí jedinou možností vyššího vzdělání, protože vláda zajišťuje jen obecné školy.

Teologické vzdělání přišlo do Hondurasu z Nikaragui, jako důsledek občanské války v r. 1979. Seminář z Bilwaskarma se pro nebezpečí přestěhoval do Hondurasu, a i když se později vrátil, v Hondurasu zůstal seminář také. Nyní působí přímo v Puerto Lempira.

Zpráva oficiální honduraské provincie uvádí vedle počtu členů a kazatelů také výsledky služby zázračného uzdravování (přes 6 tisíc) a vysvobozování od závislosti na drogách (skoro 5 tisíc). Drogy jsou v chudé zemi vždycky velký problém a práce mezi mládeží, prevence i snaha pomáhat závislým, aby se své závislosti zbavili, je důležitou součástí práce církve. Charismatické sbory rozvinuly také novou práci v Belize (státeček severně od Hondurasu).

Mezi oběma částmi Jednoty v Hondurasu probíhá velmi komplikovaný proces, jehož cílem má být smíření. Synod v Hondurasu se unesl, že by mohlo proběhnout do dvou let, ale neudělal k tomu ani nejmenší krok, jak referuje zpráva Unity Boardem poslaných vyjednávačů. Autor tohoto článku mohl s oběma během synodu v Anglii mluvit a jejich dojem je, že ke smíření je daleko - muselo by dojít k velké změně. Oproti naší situaci je přece jenom větší komunikace mezi oběma částmi a na obou stranách existují lidé, kteří si přejí znovuspojení. Předsedou charismatické provincie je bratr Julian Platino, předsedou tradičního díla bratr Doly Diaz. Zda najdou obě části společnou řeč a kdy k tomu případně dojde, to dnes není zřejmé.

Kostarika

V Kostarice začala Jednota pracovat v sedmdesátých letech, první pracovníci přišli z Nikaragui. Když tu vzniklo několik sborů, byla v roce 1988 uznána jako přidružená provincie, na letošním synodu pak se stala samostatnou plnoprávnou provincií Unitas fratrum.

V Kostarice pracuje Jednota mezi lidmi mluvícími třemi různými jazyky: miskito, španělsky a anglicky.

Kostarika je ovšem katolická země, kde katolická církev je jedinou oficiálně uznanou církví, všechny ostatní jsou v zemi registrovány jen jako spolky. Jednota tu má momentálně čtyři sbory a dvě stanice, v nichž slouží šest ordinovaných kazatelů. Tři z nich jsou muži a tři ženy, polovina byla ordinována v posledních sedmi letech. Do služby bylo přijato i pět akolutů, čtyři ženy a jeden muž. Všech členů provincie je kolem 1750.

Kostarika bývá někdy označována za stře-doamerické Švýcarsko, je na tom hospodářsky mnohem lépe než okolní země. Přesto není místní Jednota zcela soběstačná, podporuje ji jednak Misijní výbor (BWM), jednak Nadace Jednoty (Moravian Church Foundation), situace církve však není nijak tísnivá, jde spíš o podporu nových aktivit.

Kostarika se v poslední době soustředí především na tři úkoly: rozvoj nedělních škol, práce s mládeží a vzdělávání laiků. Nedělní škola probíhá, podle angloamerické tradice, pro děti i pro dospělé. Práce s mládeží i s laiky je zaměřena na výchovu k učenictví, program snažící se motivovat lidi k misijnímu působení a vybavit je potřebnými znalostmi

a dovednostmi. Sestry a bratři doufají, že se jim pomocí této práce podaří duchovně i početně růst.

Novým projektem je škola pro liturgii a církevní hudbu, která byla otevřena v Port Limon. Podílí se na ní i americká provincie a škola není omezena na Jednotu. Je ekumenicky otevřená, ekumenická je i správní rada a složení studentů. Hned v prvním roce se jich přihlásilo přes 70. Dobře připravení církevní hudebníci jsou důležitou součástí práce církve.

Kostarická Jednota patří do místní Evangelické aliance a do Latinskoamerické rady církví, v obou těchto organizacích se účastní ekumenických projektů a akcí. Předsedou provincie je bratr Leopoldo Pixley, laik, stejně jako sestra Cora Antonio z Nicaragui. I to je svědectví o aktivitě laických členů Jednoty v této části světa.

náš seniorát

Třetí návštěva z Nicaraguy

Týden před Unity synodem v Londýně přiletěli na návštěvu našeho seniorátu synodálové z Nicaraguy: Cora Antonio, Silvio Díaz, Roger Wilson.

Cora Antonio Matamoros je superintendentka provincie Nicaragua, má na starosti 82 tisíc členů Iglesia Morava, asi 250 sborů, 100 kazatelů v důchodu. Kazatelé důchodci dostávají podporu od soukromých dárců převážně z USA ve výši 4 dolary na měsíc! Neexistuje žádné zdravotní a sociální pojištění. To se pokouší zavést v rámci Jednoty právě Cora.

Jednota je v Nicaragui rozdělena na pět distriktů, každý má své vedení a synod - obdoba uspořádání v ČCE (senioráty a konventy), nad tím je pak synod celé provincie. Když Cora navštěvuje i vzdálené sbory, je to velmi obtížné cestování. Příklad: 4 hodiny letadlem + 4 hod. lodí + 7 hod. autem! Je úctyhodné, jakou práci a s jakým nasazením koná.

Silvio Díaz (74 let) byl superintendentem Nicaraguy před Corou, ona byla jeho sekretářkou. Pobýval také v Hondurasu a velice mu leží na srdci tradiční část honduraské Jednoty, která je potlačována charismatiky. Ty on nemá zjevně rád, pokládá je za škůdce Jednoty. - Příklad jejich jednání: přišli do tradičních sborů, zatarasili jejich modlitebny, aby se v nich nemohli scházet. Kazatele tradičních označují lživě za překupníky drog. Jenání tradičních a charismatiků na neutrální půdě Nicaraguy není pro charismatiky závazné - co společně dohodli, vůdce charismatiků nedodrží. Pozvali si z Ameriky biskupa a vymohli na něm ordinování dvou svých biskupů - bez vědomí biskupů Nicaraguy, kteří vědí o situaci více. Tyto problémy v Jednotě se mají řešit na Unity synodu.

Při jednom rozhovoru pověděl, že od mládí toužil vědět, jak vypadají Češi. Věděl, že z Čech pochází Jednota, ale Čecha si nedovedl představit. Po své zkušenosti nyní si myslí, že „takhle by měli vypadat Moravané“!

Roger Wilson, mladý bratr, pracuje v organizaci, která se věnuje prevenci HIV-AIDS. Velice se mu u nás líbilo, vyjádřil se, že nepojede domů a zůstane tady!

Měl s nimi přijet i jeden bratr z Hondurasu z tradiční části. Chybou administrativy v londýnské kanceláři Jednoty však nedostal letenku o týden dříve!

Hosté přiletěli v pondělí navečer 20.7. do Prahy. Věnovalo se jim ekumenické oddělení kanceláře ČCE. Prohlédli si trošku Prahu, především Betlémskou kapli. Husa mají velice rádi a byli šťastní, že mohli stát v místech, kde Mistr Jan působil.

Ve středu dopoledne je v Praze vyzvedli J. Polma a Jana Uhlířová Polmová. Na Janě spočívala důležitá úloha překladatelky. Cora mluvila anglicky, ostatní bratří potřebovali tlumočení do španělštiny nebo miskitštiny. Směřovali jsme do Kralic n. Oslavou, cestou se připojil Andrej Bokotej, takže cesta dvěma auty na dlouhou vzdálenost byla příjemnější - i kvůli dost teplému počasí. Po obědě jsme navštívili Památník Bible kralické.

Jen započala prohlídka, objevili se dva muži, kteří se chtěli připojit. Jeden z nich byl Čech, který 15 let žije v Brazílii - překládal do španělštiny! Hostům se expozice velice líbila, zvláště tiskařský lis, z něhož si odnesli otisk jedné stránky Bible. Trošku více porozuměli historii Jednoty bratrské. Průvodkyně nám ochotně otevřela i kostel sv. Martina, který používali i Bratří. Jsou v něm dochovány náhrobní kameny i textová výzdoba na stěnách z doby Bratří. Hosté rádi přijali i upomínkové předměty a Andrej všem zakoupil trička s tiskem strany z Bible: proroctví Daniele. Také se podívali na místo kralické tvrze, kde se našlo mnoho literek zásluhou Dr. Vlasty Fialové. Na hosty zapůsobil i pomník Bibli kralické a museli se u něho vyfotografovat.

Čas pokročil a nastoupila cesta do Potštejna, kolem Litomyšle prudkým deštěm. Potštejn všechny uvítal s otevřenou náručí. Po večeri bylo setkání se sborem. Hosté vyprávěli o své práci i životních podmínkách. Cora ukazovala obrázky o ničivé síle hurikánu, který je zastihl v r. 2007. Diskuse byla velice přátelská a povídalo se asi do 22 hod. Všichni byli ubytováni na faře, jen Andrej musel odjet domů.

Čtvrtek 23. 7. byl věnován hlavně Kunvaldu. Je to přece „kolébka“ Jednoty! S pohnutím vstoupili do domku na Sboru a vyslechli si audiovizuální program o historii Jednoty a modlili se na tomto památném místě. Také historická výstavka v podkroví je neobyčejně zaujala a těšilo je, že na jednom z praporků pro-

Delegace z Nikaragui, zprava bratr S. Diaz, R. Wilson a sestra Cora Antonio, se ses. Uhlířovou a A. Bokotejem

vincií Jednoty je i Nicaragua a Honduras. I tady dostali upomínkové předměty. Průvodkyně byla užaslá, jakou tu má návštěvu! Zastavili se také u bratrské lípy, která podle tradice vyrostla ze tří proutků, zasazených exulanty 1547, které symbolizují víru, naději a lásku.

Po obědě a občerstvení v Žamberku bylo třeba vyrazit směr Turnov. Závěr cesty byl dramatický: v Sedmihorkách přišla silná větrná a dešťová bouře: větve létaly, nebylo vidět pro množství vody na cestu. Až později bylo zjevné, jaká smršť se přehnala krajem a kolik poničila stromů!

V Turnově pro déšť přišlo jen málo lidí. Po večeři hosté opět představili sebe i svou práci. Zrovna ve chvíli, kdy Cora ukazovala obrázky řádění hurikánu, přišlo asi 50 dětí, které sem byly evakuovány na nocleh z vodáckého tábora. Hosté se tedy odjeli ubytovat do Splzova - a tam už nešla elektřina ani telefony ani mobily. Ulehli ke spánku při svíčkách a baterkách.

Ráno 24. 7. posnídali ještě bez proudu a pak je J. Polma přivezl do Železného Brodu. Mezitím byla dodávka elektřiny obnovena a milí přátelé mohli vyřídit některé své záležitosti pomocí internetu. Při pohoštění a sklence vína tu pobýli celé dopoledne. Dostali na památku stříbrnou minci k 550. výročí Jednoty a jedna byla poslána i bratru z Hondurasu, který s nimi nemohl přijet.

Nu, a pak už byla cesta do Ochranova a loučení v Ochranově - neobešlo se bez dojetí a slziček. Odtud je čekala cesta na Unity synod v Londýně.

Protože jsme se s Corou setkali v krátké době již potřetí, nejenže jsme mnohem hlouběji porozuměli obtížím života v Nicaragui, ale jsme také velmi hrdi na vzdělavatelské a sociální dílo, které zde Jednota koná. Vztahy, které mezi námi vznikly, jsou velmi silné a budeme se snažit nalézat prostředky pro pomoc v jakékoli rovině. Jsme Pánu Bohu vděční za to, že se můžeme setkávat s živými svědky víry.

jap

Neudietendorf - hostitel sesterského setkání

Pozvánku německých sester ze sboru v Neudietendorfu u Erfurtu na jejich říjnové setkání jsem od léta mnohokrát brala do ruky. Netroufala jsem si, připadalo mi, že je to dosti daleké, komplikované cestování. Ale velké „těšení se“ na nám známé milé sestry a prostudování zeměpisné mapy převládly nad mými obavami z cesty a mými nedostatečnými dorozumívacími schopnostmi. Vzala jsem totiž s sebou dvě naše zkušené sestry - M. Ulrichovou a M. Kalistovou a dvě mladé studentky Aničku a Elišku.

Nečekaly jsme tak velké přivítání, když jsme vstoupily do modlitebny. Přibližně padesát sester z různých sborů zahajovalo svůj program. Na biblické zamyšlení sestry A. Theile - manželky kazatele, navázala sestra Luise Plock vyprávěním o svém dlouholetém působení ve sborech v Tanzánii. Při obědě a odpoledním volném programu jsme měly možnost s mnoha sestrami pohovořit, zavzpomínat, potěšit se a navázat nová přátelství.

Přestože převládalo deštivé chladné počasí, proběhly jsme i útulné historické jádro tohoto městečka. Bylo založeno jako další osada bratří po vzoru Ochranova v polovině 18. století a stalo se útočištěm českých exulantů. Celistvý charakter uspořádání pozdně barokních budov typické ochranovské architektury nám přiblížil obraz života tehdejšího bratrského společenství. Zvuk zvonu na věži sborového domu, zmodernizovaná kašna - symbolický pramen vody a bratrský hřbitov - to vše přispívá ke zvláštní atmosféře místa.

A lidé - ve sboru převládá starší generace, pevně zakotvená v bratrské tradici. Pocítily jsme to při pravidelné večerní „Singstunde“ - hodině zpěvu v modlitebně za krásného doprovodu varhan. Obzvláště sestry se s láskou věnují péči o modlitebnu a prostory v bratrském domě.

Poznaly jsme je blíže při společné večeři. Mnohé žijí skutečně jen pro sbor.

V neděli ráno jsme si přivstaly a lačné vstřebat co nejvíce dojmů zajely do blízkého města Výmar. Klasicistní architektura historického jádra pochází z období vlády bohatých kurfiřtů. Město leží v enklávě řeky a na paláce a historické budovy, které jsou dnes sídlem vysokých škol, muzejí a zemských institucí, navazují rozsáhlé parky. Právě v tuto neděli se ve Výmaru pořádal tradiční cibulový trh. Stánky s typickými cibulovými, česnekovými a květinovými pletenci, řemeslnými i potravinovými výrobky se teprve probouzely. Zavčasu jsme tuto podívanou ukončily, abychom nezmeškaly bohoslužby.

Nedělní shromáždění v Neudietendorfu završilo náš pocit sounáležitosti. Uvědomila jsem si, že vzdálenost, která je mezi našimi sbory (350 km), netvoří žádnou překážku. Spojuje nás to podstatné - společná naděje v Boží vedení.

Libuše Bernardová

Železný Brod

Křty

Náš sbor je „starý“, věkový průměr vysoký. Radujeme se proto, když některá rodina požádá o křest svých dětí - ač máme zkušenost, že mnozí z nich aktivně pak se sborem nežijí. Letos požádaly o křest bydlištěm vzdálené rodiny. V neděli 9. srpna byli pokřtěni: Florián Pejcha (10 let), Jonáš Pejcha (6 let), Matyáš Šulc (4 měsíce). Velké shromáždění se dvěma křty bylo 29. srpna - asi 60 účastníků příbuzných rodin. Pokřtěn byl František Kratochvíl (7 měsíců) a Alice Marie Petrová (6 měsíců). Tu rodiče přivezli až z Lucemburska, kde pracují.

Kéž děti provází Boží přízeň a rodičům ať Pán Bůh dá moudrost k výchově a odpovědnost za duchovní život svých dětí.

Vizitace 6. září

Synodní rada vizituje sbor seniora. Došlo i na Ochranovský seniorát při ČCE. Na neděli 6. září byla ohlášena vizitace v Železném Brodě. Připravili jsme se na to a

moc rádi jsme přivítali bratra Joela Rumla, synodního seniora, a sestru MUDr Mahulenu Čejkovou, synodní kurátorku. Bratr Ruml kázal na texty Hesel toho dne, bratr Josef Hlubuček přivedl část souboru Řetízek, aby písničkami zpestřil shromáždění. (Dokonce jsme na věži vyvěsili prapor s kalichem!) Při pohoštění následoval rozhovor se členy sboru, pak v užším kruhu rozhovor s radou starších a po obědě připraveném bratrem Hlubučkem rozhovor se seniorátním výborem. Povzbudila a potěšila nás tato návštěva.

Každé setkání se synodní radou, jejíž mandát právě končí, byl pro nás pomocí a posilou.

Návštěva Lužických Srbů 12. září

Před 11 lety (13. 9. 1998) jsme přivítali autobusový zájezd Lužických Srbů, tehdy při společném shromáždění hrála na harfu L. Härtelová a zpívala J. Marešová. Letos (12. září) přijelo znovu 25 bratří a sester. Byla to sobota - ale to přece neznamená, že nemůžeme mít společné bohoslužebné shromáždění. Přišli i Kobrovští.

Kázal farář Jan Malink lužickosbrbsky a Jiří Polma česky. Dvojazyčné byly všechny zpívané písně. Jan Malink kázal o vděčnosti uzdraveného malomocného (Lk 17,15-16) a Jiří Polma o vděčnosti uzdraveného Naamána (2 Kr 5,15). Po společném obědě celý zájezd dojel ke hřbitovu v Prackově, kde je pochován bratr Miroslav Hloušek. Položili mu z velké vděčnosti za kontakty s ním na hrob krásnou kytici.

Pak okružní cestou přes Kozákov a Semily dojeli do Kořenova. Podívali se, jak se kostelík opravuje a uvnitř zazpívali několik duchovních písní.

Bylo to krásné setkání a užitečné pro obě strany.

J. Polma

Podzimní SMOS v Drážďanech

O prvním adventním víkendu (28. až 29. listopadu) se konal Sjezd mládeže ochrannovského seniorátu v Drážďanech. Všichni jeho účastníci z Čech se vešli do jednoho auta. Protože nás bylo málo, ubytoval nás místní farář bez nejmenších problémů v prostorách drážďanského sboru.

V těchto prostorách se konalo také setkání. Jeho tématem bylo dětství a mládí hraběte Zinzendorfa, o kterém přednášel v sobotu odpoledne jeden moc milý mladý bratr, jehož jméno si nepamatuji. Anička Kellerová, která překládala jeho přednášku pro ty, kdo neumějí německy, to určitě ví. U posluchačů se dočkala malé pozornosti, ba byli i takoví, kteří si při přednášce zdřímli.

V sobotu večer nás místní mládež provedla drážďanskou čtvrtí „alternativní kultury“, kde žijí mladí umělci v domech, které zachránili před demolicí a svérázně výtvarně upravili. Prohlídku jsme zakončili v příjemné hospůdce.

Za pohostinství místního sboru jsme se odvděčili krátkým programem v rámci nedělního shromáždění, při němž hrálo také dechové kvinteto.

I za Filipa Lehovce, Dagmar Oupickou a Mášu Náhlovskou

Anička Halamová

knihy

Nejsou nutně vánoční, vlastně vůbec nejsou vánoční, ale na letošním podzimním trhu se objevily, vedle knížky I. Štěříkové, z níž jsme přinesli ukázkou, dvě knížky, které určitě stojí za pozornost. Každá jiným způsobem, ale obě stejně výrazně. První je životopis, druhá historická studie.

Sám proti zlu. Život Přemysla Pittra (1895-1976). Napsal Pavel Kosatík, vydalo nakladatelství Paseka.

Jak říká titul, jde o životopis Přemysla Pittra, neúnavného bojovníka za práva těch nejslabších, což se zvláště týkalo dětí. Založil už r. 1933 Milíčův dům pro opuštěné děti, později, za okupace, pomáhal židovským dětem, po válce pak dětem českým, židovským i německým. Roku 1951 byl donucen emigrovat a dožil v zahraničí. Od práce pro YMCA přes vlastní projekty v Čechách se dostal až k práci pro Svobodnou Evropu v době své emigrace, vždy však šlo o totéž - praktické uplatnění křesťanské lásky, které ho vždy a všude vedlo k hájení svobody člověka. Pavel Kosatík vytvořil důkladný (384 stran), sympatizující, ale kritický životopis, v němž se dozvíme spoustu zajímavých informací nejen o Přemyslu Pittrovi, ale o lidech kolem něj, o společnosti a církvi v Čechách za války i po válce, v době nástupu komunismu.

Luteráni v českých zemích v proměnách staletí. Napsali J. Just, Zd. Nešpor, O. Matějka a další, vydala Lutherova společnost v Praze 2009.

Velmi aktivní Lutherova společnost vydala další ze svých publikací, tentokrát

objemný sborník (396 stran) věnovaný dějinám luterství v Čechách, podaným v několika samostatných studiích. Od počátků do Bílé hory (J. Just), od Bílé hory do protestantského patentu (Z. R. Nešpor), potom do vzniku republiky (O. Matějka) a od r. 1918 dodnes (Z. Nešpor a další).

Kniha je odborným textem, určeným pro zájemce o historii a luterství, není to kratochvilné čtení, i když spoustu zajímavých informací v ní najde každý. Přiznám se, že jsem ji zatím nepřečetl a asi to neudělám ani o vánocích, ale je dobré vědět, že tu je a že pokud jde o luterství u nás, nemusíme informace hledat obtížně a roztroušeně, ale můžeme sáhnout po této publikaci.

Zároveň je zajímavé sledovat, že stejně jako kalvinismus, který dostal impulz letošním Kalvínovým jubileem, i luterství se v mladé generaci probouzí v novém sebeuvědomění. Zbývá jen doufat, že to povede, tak jako tato kniha, k důkladnějšímu studiu a poznávání našich reformačních kořenů.

jhjr

Sláva na výsostech Bohu

Ve stáji děťátko chudé sní,
hle, jaký to děje se div,
Bůh dal mu slávu a království,
svět není už, jaký byl dřív.

To přišel na zem k nám Boží Syn,
hle, jaký to děje se div,
ukázat cestu všem ztraceným,
svět není už, jaký byl dřív.

Pastýři přišli se poklonit,
hle, jaký to děje se div,
na cestu zářil jim nebes svit,
svět není už, jaký byl dřív.

Mudrci poklekli u jeslí,
hle, jaký to děje se div,
svou moudrost v oběť mu přinesli,
svět není už, jaký byl dřív.

Dejme se na cestu k Betlému,
hle, jaký to děje se div,
svěřme své doufání jen jemu,
ať není svět, jaký byl dřív.

(ze zpěvníku Svítá, č. 365, text M. Heryán)

ráj srdce

Betlémské drama

O Ježíšově narození máme dvě zprávy: v evangeliu podle Matouše a podle Lukáše. Nejsou shodné, ale když je spojíme jako rozlomenou minci, rozestře se před námi drama s více představiteli. V podání Matoušově sledujeme novorozeného Ježíše v jeslích (patrně ve chlěvě), matku Marii a otce Josefa, dále tři mudrce od východu, krále Herodesa, potom velekněze a vykladatele Písma: a anděla. U Lukáše vystupují navíc pastýři, anděl a po chvíli celý zástup andělů. Tradice pak hovoří také o domácích zvířatech; neboť pro koho jiného jsou jesle?

Odvíjí se děj. Po Ježíšově narození zpozorují tři mudrci kdesi na východě „jeho hvězdu“, znamení, že přišel na svět, a vydávají se za ní západním směrem. Nevědí, kde je místo jeho narození, a jdou tedy pro poučení do Jeruzaléma ke králi Herodesovi. Ten nic neví, ale zpráva se ho nemile dotkne. Svolá znalce Písma, především z vlastního zájmu. Znalci sice vědí, že se Mesiáš má narodit v Betlémě, ale nevědí, že už přišel na svět. Herodes si vymíní, že až mudrci objeví místo narození Spasitele, neprodleně se vrátí do Jeruzaléma a oznámí mu to, aby se mu též přišel poklonit. Vidíme, že mudrci věděli jen něco podle znamení hvězdy, ale neprohlédli královu lest. Dostanou však ve snu pokyn, aby se vrátili jinudy.

Jiný, jednodušší děj sledujeme u Lukáše. Kdesi v kraji pobývají pod širým nebem pastýři se svými stády. Náhle v noci se jim zjeví anděl a oznamuje jim, že „v městě Davidově“ se narodil Spasitel. Uvádí přesně místo narození. Připojuje se zástup andělů velebicích Boha. Pastýři se vypraví do Betléma, kde najdou podle andělského označení děťátko v jeslích.

Co nám sděluje ucelená mince evangelií? Zvěstné roucho příběhu není jednoznačné a dá se z něho vyrozumět mimo jiné i toto: Jsou moudří, kteří putují cestou necestou, dokud nenajdou Boha. Jsou vládci tohoto světa, kteří si přejí, aby Bůh byl mrtev. Jsou znalci Písem, kteří je zkoumají, aniž si uvědomují jejich naléhavost. A jsou lidé prostí, jimž je osvěcena cesta k Bohu pro jejich čisté srdce.

A zvířata v chlěvě? Budiž dík tradici za připomínku, že Bůh má v patrnosti všechno živé stvoření.

Co je to pokora a prostota, se vidí:
Hle, Boha pastýři zří nejprvněji z lidí.
Ty Boha nespatriš zde ani v světě všem,
když nezatoužíš sám být v nitru pastýřem.

(Angelus Silesius: Cherubský poutník)

připravuje Miroslav Matouš